

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Včeraj je začel oddajati Radio Marti — Fidel Castro zelo jezen — Postajo financira ameriška vlada

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je začela oddajati v španščini Radio Marti, radijska postaja, ki jo financirajo ZDA. Namen postaje je doseči prebivalce Kube in jih obveščati o svetovnih dogodkih s posebnim poudarkom na poročanju o razmerah na Kubi sami. Seveda nima Radio Marti nobenih uslužbencev na Kubi sami. Predstavniki State Departmenta je dejal, da bo Radio Marti kljubovala propagandi, ki jo najdejo v kubanskih sredstvih obveščanja Kubanci.

Fidel Castro je reagiral takoj. Razveljavil je sporazum, ki sta ga podpisala Kuba in ZDA decembra lani, po katerem Kuba dovoljuje odhod v ZDA 3000 Kubancev letno, pristane pa na vrnitev na Kubo 2.746 navadnih kriminalcev in drugih za ZDA nezaželenih oseb, ki so bili prišli v Združene države preko tako imenovanega »morskega mostu« leta 1980. Kubanska reakcija je bila tako hitra, da je mogla o njej poročati Radio Marti že v prvih poročilih.

V prejšnjih izjavah je bil Fidel Castro grozil, da bo morda Kuba začela motiti nekatere ameriške radio postaje. Kubanci govorijo tudi, da morda ne bodo več sodelovali v preprečevanju ugrabitev potniških letal.

Reaganova administracija je odobrila 10 milijonov dolarjev za Radio Marti.

Papež Janez Pavel II. v Belgiji — Odločno je treba nasprotovati terorizmu

BRUSELJ, Bel. — Papež Janez Pavel II. končuje obisk v državah Benelux. Danes se bo vrnil v Rim po napornem potovanju, ki je bilo med najtežjimi njegovega papeštva. Včeraj se je Janez Pavel II. srečal s kraljem Baudouinom in drugimi uglednimi belgijskimi diplomatskimi in političnimi osebnostmi. V nagovoru je papež podprl brezkompromisno mednarodno nasprotovanje terorizmu. Terorizem, ki razpolaga z življenji nedolžnih ljudi, ni nikoli dovoljeno, je dejal Janez Pavel II. V Belgiji domujejo razne mednarodne in zahodnoevropske organizacije, mnoge teh so že bile tarca raznih terorističnih skupin.

Papež je branil osnovne človečanske pravice, podprl prizadevanja za omejitev oboroževalne tekme, ter obžaloval, da je toliko nesmiselnih vojn v raznih krajih sveta.

FBI aretirala upokojenega mornariškega častnika in ga obtožila vohunjenja v prid ZSSR — Povezan v aferi tudi častnikov sin?

BALTIMORE, Md. — Včeraj so agenti FBI aretirali 47 let starega upokojenega mornariškega oficirja Johna A. Walkerja. Walker, ki je služil v mornarici 20 let in se upokojil l. 1976, je obtožen vohunjenja v prid Sovjetske zveze. Ob aretaciji je FBI našla 129 tajnih dokumentov, ki vsebujejo podatke o premikih sovjetskih bojnih in tovornih ladij na Sredozemskem morju. Kot kaže, so dokumenti izvirali od letalonosilke na jedrskem pogonu USS Nimitz, na tej ladji pa služi Walkerjev sin.

FBI baje ima dokaze, da posreduje obtoženec Walker tajne podatke sovjetskim agentom že 15 do 18 let. Preiskava še teče, FBI se zanima predvsem, kateri naj bi bili Walkerjevi sodelavci v vohunski mreži.

Izraelci izpustili 1150 palestinskih in libanonskih jetnikov, v zameno je Sirija vrnila Izraelu tri izraelske vojake

ŽENEVA, Švica — Včeraj je Izrael

privolil v izpustitev 1150 palestinskih in libanonskih jetnikov ter enega japonskega terorista. V zameno je Sirija izpustila 3 izraelske vojake, ki so bili ujeti v Libanonu l. 1982. V kolikor je Izraelcem znano, sedaj ni v arabskih rokah več nobenega izraelskega vojaka.

Izraelci so pristali na izmenjavo jetnikov, ker so hoteli dobiti nazaj ujete vojake. Med izpuščenimi jetniki je bil menda najbolj zanimiv primer 37 let starega Koze Okamota, Japonca, ki je edini preživel od tričlanske japonske teroristične skupine, ki je l. 1972 streljala na potnike na letališču Lod v Izraelu, pri tem pa ubili 26 ljudi. Druga dva terorista sta bila v napadu ubita. Japonska vlada je po izpustitvi Okamota zahtevala njegovo aretacijo in vrnitev na Japonsko.

Gorbačov se srečal s trgovinskim tajnikom Baldrigom v Kremlju — Zanimanje za izboljšanje trgovinskih odnosov

MOSKVA, ZSSR — Včeraj je sovjetski voditelj Mihail S. Gorbačov sprejel v Kremlju ameriškega trgovinskega tajnika Malcolmja Baldriga. Govorila sta predvsem o možnostih za izboljšanje trgovinskih odnosov med velesilama, Baldrige pa je Gorbačovu izročil pismo predsednika Reagana, v katerem je Reagan izrazil željo, da bi postali trgovinski odnosi med ZDA in ZSSR tesnejši. Gorbačov je dejal, da nosijo ZDA odgovornost za poslabšanje odnosov in dodal, da uporabljajo ZDA trgovanje kot politično sredstvo. Priznal pa je, da bi lahko boljši trgovinski odnosi vodili tudi do boljših političnih odnosov.

Zopet srditi boji Libanonu — Šiitski muslimani se sedaj spopadajo s Palestinci

BEJRUT, Libanon — Včeraj so zopet bili srditi boji v tem mestu. Trenutno gre za trojno vojskovanje. Nadaljujejo se spopadi med krščanskimi in muslimanskimi milicami, zadnje dni pa je prišlo do srditih bojov kar med muslimanci samimi, ker šiitski muslimani napadajo Palestince. Kot kaže, šiiti, ki so povezani z Iranom, niso pripravljeni trpeti vrnitve PLO v Libanon. Splošno mnenje opazovalcev sicer izredno zapletenih libanonskih razmer je, da postajajo vedno močnejši v tej razbiti deželi prav šiiti.

— Kratke vesti —

Youngstown, O. — Včeraj je prišlo do strahovite eksplozije v stavbi, v kateri so ilegalno proizvajali sredstva za umetni ogenj oz. »fireworks«. V eksploziji je bilo ubitih 9 delavcev. Trupla so bila tako razmesarjena, da jih reševalci s težavo identificirajo.

Belfast, S. Ir. — Včeraj je bomba, ki so jo nastavili teroristi IRA, eksplodirala pod policijskim vozilom, v katerem so bili štirje severnoirski policisti. Eksplozija je bila tako silovita, da so bili vsi policisti takoj mrtvi. Letos je v atentatih in bombnih napadih IRA že padlo 17 policistov.

New Delhi, Indija — Včeraj je indijski parlament odobril nov zakon, ki določa stroge kazni, med njimi tudi usmrtno, za teroristična dejanja. Do zakona je prišlo zaradi nedavnega vala terorizma s strani Sikhskih skrajnežev.

New York, N.Y. — Štrajk pilotov zoper letalsko družbo United se nadaljuje. Danes se bodo sestali predstavniki United in pilotske unije.

Iz Clevelanda in okolice

Slovenski spominski dan—

Prihodnji in najbrž zaključni sestanek Pripravljalnega odbora za Slovenski spominski dan bo v četrtek, 23. maja, ob 7.30 uri zvečer v družabni sobi avditorija Sv. Vida. Vabljeni vsi, ki ste pripravljeni kakorkoli pomagati, ali bi želeli dobiti kaj več informacij.

Molitve na pokopališču—

Društvo DSPB bo imelo molitve na pokopališču Vernih duš v ponedeljek, 27. maja, ob 11. dopoldne. Vabljeni ste, da se teh molitev udeležite.

Graduacija—

Jutri, v sredo, 22. maja, bo na Case Western Reserve univerzi, na Franklin T. Backus School of Law, diplomiral za doktorja prava g. Tomaž Gorenšek, sin Frančka in Julke Gorenšek iz Wickliffa, Ohio. Tomažu iskreno čestitamo in mu želimo obilo uspeha v odvetniškem poklicu!

Romanje v Lemont—

Kdor se želi udeležiti romanja v Lemont 29. junija, je vljudo naprošen, da se čim prej prijavi. Naročena sta dva avtobusa. Če slučajno ne bo dovolj oseb prijavljenih, bodo morali en avtobus odpovedati že nekaj tednov pred romanjem. Voznina in hrana je \$75. na osebi. Zopet prosijo, da se že danes prijavite enemu od spodaj navedenih!

John Petrič	481-3762
Janez Prosen	486-2394
Vinko Rozman	881-2852
Julka Smole	391-6547

Novi grobovi

Maria S. Zalar

V sredo, 15. maja, je umrla dva dneva stara Maria S. Zalar, hčerka Anne Marie in Edwarda, sestra Tanye, vnukinja Edwarda Krasovec ter Franka in Julie Zalar. Privaten pogreb v oskrbi Brickmanovega pogrebnega zavoda je bil v petek, 17. maja.

Ignatius Joseph Jerele

V ponedeljek, 20. maja, popoldne je v Wickliffe Country Place negovališču po kratki bolezni umrl 81 let stari Ignatius Joseph Jerele, prej živeč na 1180 E. 176 cesti, rojen v Sloveniji, od koder je prišel v Pittsburgh, Pa. l. 1915 ter bil zaposlen pri H.J. Heinz Co. vse do svoje upokojitve l. 1969, samski. V Cleveland se je preselil po ukopitvi ter stanoval pri sestri. Bil je brat Charlesa (pok.), Josepha (Clearwater, Fla.), Frances Virant in Anne Virant, stric. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti jutri, v sredo, v cerkev sv. Jeroma in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo v sredo dopoldne od 8.30 do 10.30.

Tiskali bomo v četrtek—

V želji, da bi več naših naročnikov prejelo AD že do sobote zaradi Spominskega dneva praznika, nameravamo petkovo številko natisniti že v četrtek zvečer in jo isti večer tudi dostaviti na pošto.

Lep koncert—

Preteklo soboto zvečer je pevski zbor Korotan podal svoj letni koncert v SND na St. Clairju. Pevci in pevke pod vodstvom Rudija Kneza so bili odlični, obisk je bil zelo dober, prav tako plesa in zabava po nastopu. Čestitamo!

Slovenski dom za ostarele—

Pretekli petek zvečer so se v SDD na Waterloo Rd. zbrali prijatelji in podporniki Slovenskega doma za ostarele na letni seji. Odborniki so poročali o svojem delu v preteklem letu, predvsem razveseljiva je bila ugodna finančna slika, to seveda radi velikodušne podpore skupnosti. Na volitvah za 5 novih članov 15-članskega direktorija so bili ponovno izvoljeni za 3-letno dobo Rudy Kozan, Richard Tomsic, Sutton Girod ml., Rudolph M. Susel in Vida Kalin, pomožna člana za eno leto pa bosta Frances Maurich in Rose Mary Toth. Posamezniki in organizacije so na seji darovali več kot \$17.000.

Prosijo za pomoč—

Odbor Slovenske pristave vljudo vabi vse člane in prijatelje, da pridejo to soboto in ponedeljek, da pripravijo prostore za poletno sezono. Pripravljen bo prigrizek. Pridite, da skupno olepšate prostore!

Okoliški varnostni sestanek—

Jutri, 22. maja, zvečer ob 7.30 bo v avditoriju pri Sv. Vidu okoliški varnostni sestanek. Sestanek bo koristen in ste vabljeni, da se ga udeležite.

Zanimivo predavanje—

Preteklo soboto zvečer je govoril o razmerah v Sloveniji dr. Emil Pintar, vodja urbanističnega inštituta v Sloveniji. Govornik je bil precej odkrit v ocenjevanju težav, s katerimi se soočajo v Sloveniji ter našteval razne spremembe, ki jih predlagajo strokovnjaki, kateri sodelujejo v projektu »Slovenija 2000«. Ta teden je dr. Pintar v Columbusu, kjer se udeležuje znanstvenega simpozija na univerzi Ohio State.

VREME

Spremenljivo oblačno in vetrovno danes z najvišjo temperaturo okoli 60° F. Sončno jutri z najvišjo temperaturo okoli 65° F. V četrtek pretežno sončno z najvišjo temperaturo okoli 73° F. Tudi za petek napovedujejo lepo vreme z najvišjo temperaturo okoli 76° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
RT. REV. MSGR. LOUIS B. BAZNIK

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece
Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece
Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25
Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;
Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: — \$18.00 — year; Canada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 40 Tuesday, May 21, 1985

VELIKA IZDAJA

Zgodilo se je že, da je sodišče izreklo krivo sodbo in usmrtilo nedolžnega. Po smrti nedolžnega pa je prišla resnica na dan.

Zgodilo se je že, da so tisoče po krivem obsodili na smrt. Na dan je prišla resnica, toda sodniki molče. Prevelik je zločin.

Z lažjo so tiste dni nalagali slovensko kri na kamione v Vetrinju. Slovenska preprostost je verjela tujčevi hinavščini. Za skledo leče so prodali tuja življenja.

S petjem je šla mladina na kamione. Robci so vihrali, vriski so odmevali čez Vetrinjsko polje.

Kamioni so brneli, žene in dekleta, otroci so strmeli za odhajajočimi. Gredo, da jim pripravijo srečo. Veliko srečo, ki bo končala to pusto življenje.

Vetrinjska cerkev je zrla za odhajajočimi...

Ne v Italijo, v Pliberk in Podrožčico so vozili ljudi. In v Pliberku in v Podrožčici je čakala smrt nanje. Od tam je vlačila svoje žrtve v Teharje in Št. Vid. In od tam na vse kraje. V kraške globače in jame, v jaške in rove. Tujčeva hinavščina in domača podlost sta si podali roke. Ni danes čas, da bi kdo mogel premeriti ves zločin. Čas sam, ki je največji zaveznik pravice, bo nekoč pokazal vse v pravi luči. Ne bodo ljudje sodili tega dejanja, zgodovina ga bo sodila, Zaman je vsako odrivanje. Kakor so tiho grobovi ob Dravi tam ob Liencu in Špitalu, in vendar kričé, tako kričé vsi grobovi po kraških gmajnah, po tistih neznanih jamah, ki jim nihče ne ve imena.

Čas teče. Nihče ga ne ustavi. Tisti, ki so ubijali, bi danes radi videli, da bi se to ne zgodilo. Kri se namreč ne da izprati. Kri, četudi je sprhnela pod zemljo, postavlja mejo do neba. In dokler bodo postavljali take meje, dotlej življenje ni mogoče. Zločini niso podstava za pošteno življenje. Če si ubijal v belih rokavicah, si zločinec in, če si ubijal kot prostaški človek, si ubijalec.

Čas je naš veliki maščevalec, ne mi! Čas sam bo zrešetal narode. „Mane, tekel, fares“ se piše za mnoge.

In Tisti, ki te besede piše čez svet, je doma tudi v vetrinjski cerkvi. Ta je tedaj videl in pretehtal vsakega, ki je odhajal. In Ta bo, ki bo zahteval visoko ceno za vsako kapljo po nedolžnem prelite krvi.

Kamioni so utihnili in na Vetrinjskem polju so ostale žene, dekleta in otroci. Rab je požrl tisoče, domovina deset tisoče. Za smrt.

Še otroci so utihnili, ko je prišel glas. V črno so se oblekle žene. Vetrinjska cerkev je pila molitve.

Slovenski Katyn je bil zasut...

Slovenski človek v Vetrinju pa je dozorel. V eni sami noči. Iz otroka, ki je verjel vsako besedo, je zrasel v moža. Danes slovenski človek verjame samo še v dejanja. Ne več v besede.

Ob največjem smo veliki. Ne meri se namreč veličina po ozemlju, tudi ne po denarju in po zvezah. Veličina je v dozorelosti, je v volji. V Termopilski soteski smo padli zato, da pridemo v zgodovino. So narodi v zgodovini, toda mnogi tako kakor Neron, ki je za to ceno dal zažgati Rim. Mi smo se pririli v

Molitve na pokopališču Vernih duš

CLEVELAND, O. — Društvo SPB Cleveland je redno vsako leto obhajalo Slovenski spominski dan na nedeljo pred ameriškim Memorial Day. Letos, ob 40-letnici konca vojne in Vetrinjske tragedije, pa so to žalno svečanost prevzele slovenske župnije v Clevelandu in okolici pod pokroviteljstvom škofa dr. Edwarda Pevca. To bo v nedeljo, 26. maja, s sv. mašo ob 3. uri popoldne v katedrali sv. Janeza — St. John's Cathedral — v Clevelandu. Ker bo ta žalna svečanost popoldne, ko smo običajno imeli molitve na pokopališču Vernih duš, molitve to nedeljo letos izjemoma odpadejo.

Skupne molitve na pokopališču Vernih duš bodo letos na ameriški Memorial Day, to je v **ponedeljek, 27. maja, ob 11. uri predpoldne**. Mnogo Slovencev, ki so se rešili grozot vojne in revolucije, že sedaj počiva na pokopališču Vernih duš in na Kalvariji. Za vse te bomo skupno molili na pokopališču Vernih duš, kjer se bomo zbrali pri velikem križu ob 11. uri predpoldne. Molitve bodo pod vodstvom duhovnikov od Sv. Vida.

Vsako leto ob Spominskem dnevu je v *Ameriški Domovini* priobčen seznam imen naših prijateljev in rojakov, ki so te-

kom leta umrli; vsako leto je seznam imen umrlih daljši. K seznamu od prejšnjega leta dodajamo letos kar dolgo vrsto imen naših znancev, ki so se od takrat preselili v večnost:

Stane Mrva, Frančiška Mršič, Alojz Zupančič, Silva Savernik, Marija Pičman, Silvester Beričič, Marija Meglič, Silva Krašovec, Elka Pretnar, Marija Tuljak, Matevž Založnik, Jože Čampa, Franc Štrukelj, Janez Krebelj, Branko Pfeifer, Viktor Blatnik, Miodrag Savernik, Frank Vesel, Marija Anžič, Marija Malovrh, Albert Štrancar, Karel Fajs, Ciril Ferkulj, Frančiška Perčič, Angela Slemc, Andrej Marolt, Jože Juhant, Jovanka Rus, Terezija Domines, Henrik Kremžar, Ivana Ovsenik, Jožefa Ovsenek, Peter Jančar, Marija Bizilj.

Zgoraj navedeni so umrli po smrti Staneta Mrva, ki je do svoje smrti skrbno beležil imena umrlih rojakov.

Društvo SPB Cleveland lepo vabi vse slovenske rojake, da se v spoštovanju do naših padlih žrtev in v blag spomin vsem našim umrlim prijateljem tukaj v Ameriki udeležijo spominske svečanosti v katedrali in skupne molitve na pokopališču Vernih duš.

Frank Tominc

Ob 40-letnici v Lemontu

LEMONT, Ill. — Krščanska in splošno človeška navada je spoštovanje krajev, kjer počivajo trupla umrlih. Obiskujemo pokopališča, krasimo grobove in ob njih opravljamo pobožnosti in spominske slovesnosti. Zadnja vojna je zaradi nasilja ustvarila taborišča, kjer so v množicah umirali nasilne smrti stotisoči in milijoni. Na teh krajih se sedaj v mnogih primerih vršijo spominske in verske slovesnosti. V duhu verske svobode se tudi Slovenci spominjamo pokojnih, ki so izgubili življenje v množičnih pokoljih, ker niso hoteli sprejeti komunizma in sodelovati s komunistično revolucijo, ki je imela namen uničiti vero in vpeljati brezboštvo in vse pretopiti v eno marksistično kulturo, kar je v zadnjih letih prišlo v širšo javnost kot marksistično jedro.

Med komunistično revolucijo so mnogi izgubili življenje samo zato, ker so hoteli ostati verni in ohraniti popolno svobodo slovenskemu narodu. Ob zmagi revolucije so v Sloveniji pobili v skupnih pokoljih na desetisoče Slovencev in Slovenk, ki so se protivili ali tudi borili proti revoluciji. Med njimi je bilo največ domobrancev. Pokopani so v skupnih grobovih v raznih krajih, največ v Kočevskih gozdovih.

Nihče jih ne sme obiskati, ni dovoljeno, da bi blagoslovili zemljo, v kateri so pokopani, in okrasili njihove skupne grobove po stari krščanski in človečanski navadi. Nihče nima pravice nasprotovati krščanskemu in človečanskemu čutu,

ki nam nalaga dolžnost, da se jih spominjamo, zanje molimo in izkazujemo svoje spoštovanje. Že lani je Slovenka, ki je v teh skupnih pokoljih izgubila očeta in ne ve, kje je bil skupno z drugimi pokopan na skrivnem prostoru v Kočevskih gozdovih, izrazila željo, naj bi letos ob 40-letnici teh pokoljev imeli v juniju v Lemontu spominsko mašo. Tej prošnji smo ustregli, ker čutimo, da je to naša dolžnost in pravica ter obveznost, da izpovedujemo versko svobodo tudi na ta način.

V Lemontu bo spominska maša v **nedeljo, 23. junija, ob 2.30 popoldne**. Ker se nam zdi, da je primerno narediti ob tej obletnici nekaj več, bomo

zgodovino z voljo in bomo v njej ostali.

Kdo more torej reči, da Vetrinj ni velika postaja na poti slovenskega ljudstva? Ti morda kdaj gledaš nazaj z veliko grenkobo. Krivico delaš sebi in drugim. Za vsakega mora biti Vetrinj kraj velike očistilne peči. Tu se je očistilo zlato. Ne vem sicer, koliko si se spremenil od tedaj. Morda si že močno pozabil na vse obljube, ki si jih tedaj naredil. Zelo se bojim. Zagrabilo te je življenje in pozabljaš na tisto veliko modrost:

V dobrem se spominjaj slabega, da se ne prevzameš. Med dobrim in slabim so le prav tenka vrata. Ne veš, kdaj se odpro...

Karel Mauser
»Vetrinjsko polje«

imeli pri Mariji Pomagaj devetdnevnico — devet zaporednih dni — maše za žrtve komunizma in vseh pobitih v skupnih pokoljih v Sloveniji.

Tisti, ki želijo sodelovati pri tej devetdnevnici, naj sporočijo ustmeno ali pisмено uredniku *Ave Maria* (P. O. Box 608. Lemont, IL 60439). Na listek lahko napišejo imena svojcev, ki so med komunistično revolucijo ali pa ob zmagi revolucije izgubili svoja življenja; lahko pa tudi samo splošno omenite vse žrtve komunistične revolucije. Temu priložite še svoj dar.

Mnogi so izrazili željo, da bi temu še dodali spominski program. Ker je v maju in juniju mnogo raznih programov, ki se jih morajo ali želijo Slovenci udeležiti, je bilo treba izbrati primeren čas za ta program. V ta namen je bila v Lemontu v sredo, 8. maja, zvečer seja, ki jo je vodil g. Jože Rus, ki pripravlja programe čikaške slovenske šole. Na seji so bili njegovi sodelavci, predsednik »Slovenske pesmi« Janez Vidmar, pevovodja tega zbora dr. Vendelin Špendov in jaz. G. Janez Petrič, ki vodi sodelavci romanje Slomškovega krožka iz Clevelanda k Mariji Pomagaj, je bil o sklepih te seje obveščen in jih je sprejel. Tako je bilo sklenjeno načrtovanje za skupno spominsko proslavo ob tej obletnici.

V soboto, 29. junija, bo spominski program vključen v romarski spored. Zvečer ob sedmih bo sv. maša pri lurški votlini. Poje »Slovenska pesem«. Na sporedu bodo večnoma pesmi, ki jih bodo lahko peli vsi skupaj. Takoj po maši bo program, pri katerem bodo sodelovali: govornik (kratek govor), »Slovenska pesem« -Janez Arko s svojim zborom, mladinski orkester, slovenska šola, učitelji. Program je bil določen samo na splošno.

Posebna slovesnost tega programa bo razstavljena velika slika pokojnega škofa Rožmana, ki je bila izdelana za Metodov dom v Celovcu. Po programu bo procesija s prižganimi svečkami od lurške votline h Križu miru, ki stoji pred samostanom. Molili bomo rožni venec, sledile bodo pete litanije in za sklep bomo zapeli pesem »Kraljevo znamenje križ stoji«.

Vabimo k temu spominskemu programu Slovence iz Chicaga, Jolieta in drugod in prosimo, naj omogočijo sorojacom transportacijo. Želimo, da se Slovenci iz srednjega dela ZDA pridružimo narodom, ki ob 40-letnici obhajajo spomine vojnih žrtev, in dostojno obhajamo spomin žrtev komunističnega nasilja, ki je doseglo svoj višek v množičnem pokolju 1945.

P. Fortunat OFM

Ne pozabite na 2. junij—

Slovenska pristava bo odprta od 2. junija za poletno sezono. V nedeljo, 2. junija, ob 11.30. dopoldne bo sv. maša. Mašne obrede bo vodil č.g. Viktor Tomc. Po maši bo kosilo. Vsi vljudno vabljeni!

SLOVENIAN MEMORIAL DAY

Concelebrated Mass at 3:00 p.m. at St. John's Cathedral
East 9th Street, Downtown Cleveland

ALWAYS REMEMBER!

It was His final hour with His friends, full of tender, precious moments. His words came in the form of a single and simple commandment for all the world to remember for all time: »Love one another as I have loved you. There is no greater love than this: to lay down one's life for one's friends.«

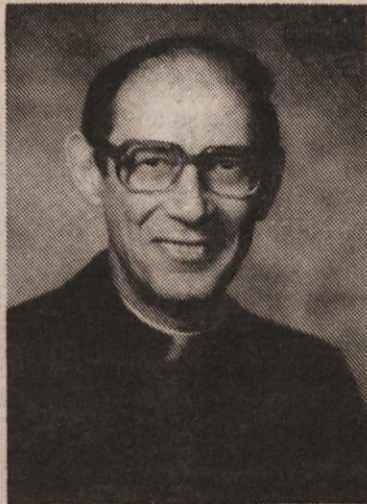
The following day, Jesus was the agonizing victim of merciless executioners, but even before commending His life into the hands of His Father, He remembered and prayed, »Father, forgive them ...« Had He not come as the incarnate God who is love to make us more aware of our gross insensitivity to each other? Those who would inflict wounds by their exaggerated authority over the ways of others would eventually be sent off to ponder their loneliness. Wounds heal and only scars remain to help us always to remember what it means to love one another. It may mean to die.

Forty years ago there was the unexpected final hour for thousands in Slovenia, and today we remember. We will always remember. Not mass burial grounds without monuments or markers. Not names or places. Such memories fade too quickly with time. Always we will remember that even our world and our people have their martyrs. Not even death can still the heart that pulsates with love for family, home, nation, God. How a man dies is far less important than why he dies.

Our remembering is our tribute to courage, our gratitude for love. »Love one another as I have loved you.« Always we will remember this greatest love of all — to lay down one's life for one's friends. We owe so much to so many and we should never allow ourselves to forget.

The Most Reverend A. Edward Pevec

YOU ARE INVITED TO COME AND TO REMEMBER!

Most Reverend A. Edward Pevec,
Auxiliary Bishop of Cleveland

Right Reverend Msgr. Louis B. Baznik

PASTORS

Rev. Victor Tomc
Rev. Paul Krajnik
Rev. Francis Paik
Rev. Anthony Rebol
Rev. Joseph Ozimek
Rev. Joseph Boznar

SLOVENSKI SPOMINSKI DAN

v nedeljo, 26. maja 1985. Ob 3. uri popoldne sv. maša
v katedrali sv. Janeza v Clevelandu

NE POZABIMO!

Gospodova zadnja ura z njegovimi prijatelji. Bila je polna dragocenih trenutkov. Vse njegove besede so bile usmerjene v eno samo preprosto zapoved, namenjeno vsem ljudem vseh časov: »Ljubite se med seboj, kakor sem vas jaz ljubil. Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da kdo dá svoje življenje za svoje prijatelje!«

Naslednji dan je bil Jezus trpeča žrtev v rokah neusmiljenih krvnikov. Preden je izročil svoje življenje v roke svojega Očeta, je premišljeno molil: »Oče, odpusti jim...« Ali ni prišel na svet kot učlovečeni Bog, ki JE ljubezen, da bi se mi bolj zavedli svoje brezbriznosti do soljudi? Tisti, ki s pretirano oblastjo zadajejo rane, so navsezadnje odstranjeni in lahko premišlujejo o svoji osamelosti. Rane se celijo, brazgotine ostanejo, da nas spominjajo, kaj pomeni ljubiti drug drugega. Lahko pomeni umreti.

Pred štiridesetimi leti je v Sloveniji nenadoma in nepričakovano prišla zadnja ura za tisočere. Danes se jih spominjamo. Nikoli jih ne bomo pozabili. Pri tem ne mislimo na množične grobove brez križev in spomenikov. Ne na imena ali kraje. Takšni spomini sčasoma in večkrat zelo hitro zbledijo. Vedno se bomo spominjali, da ima tudi naš čas in naš narod svoje mučence. Niti smrt ne more utišati srca, ki bije v ljubezni do družine, domovine, naroda, Boga. Veliko manj je pomembno, kako človek umrje, kakor, **zakaj** umrje.

Naš spomin je naše priznanje, naša zahvala za ljubezen. »Ljubite se med seboj, kakor sem vas jaz ljubil.« Vedno se bomo spominjali te največje vseh ljubezni »dati svoje življenje za svoje prijatelje.« Tolikerim toliko dolgujemo in tega ne smemo nikoli pozabiti!

Prevzv. škof A. Edward Pevec

CHICAGO:

KULTURNA URA v APRILU

Na četrto kulturno uro so predstavili učenci slovenske šole skupaj z bivšimi učenci s svojimi starši, učitelji in prijatelji poezijo drugega največjega slovenskega pesnika **Otona Župančiča**.

Spored je obsegal štirinajst točk.

Pozdrav šolskega upravitelja Andreja Remca našemu kulturnemu delavcu Jožetu Rusu, ki je pripravil to kulturno uro, sam izbral pesmi in stvaritve iz pesniških zbirk in prevodov ter vodil vse priprave.

V uvodu je **Jože Rus** seznanil številne poslušalce s kratkim opisom pesnikovega življenja. Rojen l. 1878 v Beli krajini, umrl l. 1949 v Ljubljani. Kot pesnik je bil izreden v novem, modernem izražanju slovenščine in izreden v plodovitem ustvarjanju. Izdal je pet pesniških zbirk poleg čudovite mladinske poezije in mnogih odličnih prevodov iz svetovne literature — iz angleščine, italijanščine, španščine.

»Naša prireditev je posvečena njegovemu pesniškemu geniju.«

Pesmi **Ciciban in ptička**, **Očetova ura** in **Uganke** so podali učenci slovenske šole in sicer: Kristina Puc, Monika Hvasti, Mari Arko, Boštjan Bucik, Mihec Magajne, Ana-Marija in Tonček Sever.

Indija Koromandija - z be-

sedilom Župančiča in glasbe Milene Šoukal - so ljubko zapeli: Alenka Arko, Mojca Magajne, Suzana Rigler, Erika Arko, ob spremljavi na kitaro Milene Šoukalove same.

Recitacijo **Dete čeblija** je materinsko globoko podala Nandi Puc, ki vsebuje dvogovor matere in otroka z vprašanjem: kje je očka — iz časa prve svetovne vojne.

Duet **Zabučale gore** sta odlično zapeli Milena Šoukal, nekdanja pevka na ljubljanskem radiu, in naša Corinne Leskovar — obe gospe v belokranjski narodni noši in ob Milenini spremljavi na kitaro. Točka je bila navdušeno sprejeta.

Ob smrti prijatelja, mladega pesnika Murna, je Župančič njemu posvetil poslovilno pesem z naslovom **Manom Josipa Murna - Aleksandrova**, katero je podal Janez Vidmar, predsednik zbora Slovenska pesem.

Odlomek iz drame Hamlet z naslovom **Osorni Pirus** je recital Jože Rus sam — najtežja in najtemnejša slika iz »Hamleta«. Sin Himlet je v njej dobil zagotovilo, da je bil morilec njegovega očeta njegov stric — novi kralj Danske in obenem drugi mož njegove matere. Jože Rus je izbral ta prizor v spomin na ogenj, v katerem je zgorel leta 1943 v Grahovem mnogo obetajoči

22-letni pesnik France Balantič kot domobranec skupno s Francetom Kremžarjem. Po izjavi edinega rešenca iz ognjenega pekla je mladi Kremžar sebi in drugim v uteho recitiral žrtvam isti odlomek.

Zelo zahtevna je bila recitacija **Antonijev govor** iz drame »Julij Cezar«, katero je sprejel dr. Lojze Arko, ki je med nami že znan po mojsterskem podajanju. Tako se je vživel v vsebino govora, da ga boljše ni mogel govoriti Antonij sam v starodavnem Rimu. Obsojal je umor velikega vojskovodja Cezarja in bičal nevhvaležnost njegovega varovanca Brutusa.

Zaključna točka je bila **Duma** — domovinska pesem.

Mogočna slovenska pesnitev, ki nas je nekako pretresla še v domovini, ko smo bili mladi. Izraža hrepenenje, žalost, upanje, veselje in slovo. Belokranjec po rodu, je pesnik Župančič doživljal ob nastanku sedanjega stoletja množično izseljevanje sorojakov. Narod je zapuščal skopo in trdo domačo zemljo in odhajal iskat srečo v Vestfalijo, v Ameriko. Ali jo bodo našli v rudnikih, v plavžih? Pesnik je spremljal naše ljudi na tuje, globoko je občutil njihovo in splošno slovensko tragiko. Pesnik kliče: O, domovina kje si? Pesnik je klical tako nekoč, in kliče nam danes.

Duma je zborna recitacija, katero je mladina izvajala v skupinah in posamič — zanosno in obenem trpeče. Nastopili so naši — tisti, ki so že v

službah, tisti, ki so po šolah. Jezik jim ni delal težav, vsebinsko so razumeli.

Uvod v domovinsko pesem **Duma** so napravile večje in manjše deklice, ki so tako ubrano zapele »Na tujih tleh« ob spremljavi Milene Goršič na violino. Tekom podajanja je besedilo iz ozadja spremljala — v turobnosti, ali v veselju — primerna glasba. Izbral jo je p. Vendelin.

Sodelovali so tile fantje: Toni Buh, Jimmy Gregorič, John Žerdin, Stane Kastelic, Franci Gaber, Gregor in Daniel Goršič, Karl Remec, Franci Puc. In dekleta: Sonja Kučič, Nataša Velkavrh, Milena in Olga Goršič, Suzana Rigler, Mojca Magajne, Jeannie Starha, Veronika Puc.

Kje domovina si?

Ali na poljih teh? Tu pod Triglavom?

Okrog Karavank?

Ali po plavžih? Ali po rudnikih?

Tu? Preko morja?

In ni ti meja?

Kamor stopi mi noga —

na tvojih sem tleh!

Kamor hoče mi jadro — na tvojih valeh!

Kamor nese srce — pri svojih ljudeh!

Tej kulturni uri 28. aprila 1985 sta prisostvovala nenapovedana častna gosta, potujoča po Ameriki: g. Franc Levstek, župnik v Radencih in g. Mirko Žerjav, župnik na Rudniku pri Ljubljani.

Prejšnji večer sta bila na koncertu, ki ga je izvajal zbor Slovenska pesem pod taktirko p. Vendelina Špendova. Pri nedeljski slovenski maši sta slišala cerkveni zbor.

Rekla sta, da sta zelo presečena. Tolike narodne zavednosti nista v Ameriki pričakovala, še manj pa tolike kulturne zmogljivosti. G. Mirko Žerjav je prav na koncu kulturne ure vzbudil s svojimi čarovnijami obilo dobre volje in smeha. Bila je res lepa slovenska nedelja!

Ana Gaber

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300
1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Ha-Hec-Hi- Ho-Humor!

Skuhaj ali pogrel MECAN

POGOVOR... (Nadaljevanje)

Pri vsakem dobrem »vicu« mora biti neka žrtev in je po moje nesmiselno jeziti se zaradi tega. Ko je mene neki sodelavec v tovarni vprašal ali vem, kako je nastal GRAND CANYON, sem mu odgovoril, da ne vem. Takoj mi je z veseljem začel pojasnjevati, kako je neki Slovenec izgubil nickel na tistem kraju in je začel z rokami brskati po zemlji, da bi ga našel.

Seveda je to nesmisel, ker Slovencev takrat še ni bilo v Ameriki. Pa tudi če bi bili, kako naj bi en sam človek bil zmožen izkopati tako ogromno reč kot je Grand Canyon in sicer z golimi rokami, brez vsakega buldozerja ali vsaj lopate? Toda zakaj se prerekati z njim? Drugič bo Poljak tisti, ki je izgubil pet centov ali kdo drugi.

Ko so v povojni komunistični Jugoslaviji preizkušali hrabrost vojakov, so spet dobili po enega Srba, Hrvata in Slovenca ter jim nad glavami streljali s strojnico, rafal za rafalom, vedno nižje in nižje. Prvi jo je ucvrl Srb, nato Ličan, le Slovenec se ni premaknil, ampak je ležal, kot bi bil prikovan. Tito je baje bil tako navdušen nad drznim pogumom tega hrabrega vojaka, da mu je obljubil dati vse, kar si zaželi. Nemalo so bili vsi presenečeni, ko je vojak v svoji slovenski skromnosti prosil le za »frišne gate«.

Leta 1956 je ljubljanski humoristični časopis PAVLIHA prinesel ilustrirano zgodbo neke italijanske obmejne patrolje, ki jo bom pogrel kar po spominu:

Dva do zob oborožena vojaka se sprehajata ob meji v bližini Trsta: eden preizkušen v mnogih borbah in drugi, ves prestrašen, golobradi novinec. Ker so jugoslovanski komunisti v tistem času grozili, da bodo zasedli Trst, če bo treba tudi s silo, je bila nevarnost spopada med italijansko in jugoslovansko patroljo vsak dan večja.

»Kako pa veš za gotovo, kadar si ranjen?« vpraša tresoč se vojak svojega tovariša.

»Kar nekaj toplega boš začutil pod srajco ali v hlačah in to je kri. Bolečine sprva sploh ne boš občutil.«

Zdaj se strahopetnež šele ustraši. »Poslušaj, če kri smrdi, potem sem jaz že ranjen.«

— SRCE VAM ŠE BIJE, TO JE
DOBRO ZNAMENJE!

Može pride domov in reče ženi: »Ljubček, v tvoje dobro sem se zavaroval za \$50,000. Ali lahko še kaj storim za te?«

»NA TEM SVETU NIČ VEČ, DRAGI!«

»Imate sobo s tekočo vodo?« vpraša turist hotelskega recepcorja.

»Žal, nimamo. Pred tednom dni smo namreč popravili streho.«

— Mama, kdaj je slabo vreme?
— Kadar barometer pade.
— Potem bo kmalu deževalo, ker mi je pravkar padel barometer iz rok.

— Zakaj ste ustrelili zajca? Saj niste član lovske družine.
— Ker je jedel moje zelje. Pa tudi on ni član moje družine.

»Če niste še ničesar ustvarili, sploh ne morete kritizirati« pravi slikar kritiku.

»Saj tudi nobenega jajca še nisem znesel, pa se na palačinke spoznam bolj kot vsaka kura.«

Iz življenja Slovencev v Milwaukeeju

MILWAUKEE, Wis. — Smo v najlepšem mesecu leta, mesecu maju, ki je posvečen največji ženi vseh časov, božji materi Mariji.

V tem čudovitem času se vsa narava spreminja; ob sončni toploti se vse prebuja, klije in brsti, zeleni in cvete. Sonce daje koreninam v zemlji rast, človeku pa telesne moči, zdravje in veselje srca.

Mladina po šolah hiti z izpiti, mnogi od njih dajejo šoli z diplomno slovo in stopajo v realno življenje. Vršijo se šolske proslave.

Čas počitnic je tu. Kdo jih ni potreben? Vsak si želi v naravo, na čisti zrak. Številna jezera nudijo priliko za plavanje in vodni šport, drugim pa v hladni senci miren počitek. Poletje je čas izletov, romanj, piknikov in drugih dejavnosti zunaj v naravi.

Tudi Triglavski park je v polni meri zaživel. Letos prav zgodaj. Vse je v zelenju, vse v cvetju. Skalnjak pri terasi ob jezeru nudi človeku čudovit pogled, novi dom pa znotraj in zunaj veselje članom, članicam in vsakemu, ki ga obišče. Pridne roke veliko doprinejajo k lepoti in napredku lepega Parka.

Začele so se spomladanske prireditve.

Novo ustanovljeno pevsko društvo »Gallus« pod vodstvom prof. glasbe Leona Muškatevca je imelo na univerzi svoj prvi koncert. Želi so lep uspeh.

Pri fari sv. Janeza je 5. maja gostovala v veliki dvorani skupina mladih študentov, 18 po številu, iz Waukeshe. V skupini so nastopili pevci kot solisti in kot zbor, plesalci in orkester. Predstavili so svetopisemsko zgodbo, kako so bratje prodali najmlajšega Jožefa v sužnost. Prijetno je bilo gledati mlade talente v njih vlogah v solopetju, zboru in igri. Bili so odlični v celotnem nastopu. Tako seveda tudi orkester, ki je bil duša celotnemu sporedu.

Dvorana je bila lepo zasedena. Škoda, da je naših ljudi (od Triglava) bilo tako malo. Ker sem bil v svoji mladosti in kasneje tudi sam rad na odru, je bil za mene nastop mladih talentov velik užitek, nekaj res lepega.

Isti dan je imelo društvo Triglav svoj sestanek, na koncu katerega je Marty Gregorčič prikazal lepe slike iz lanskega 16-dnevnega izleta po Kanadi in Ameriki. Izletniki so obiskali vzhodne zvezne države do Atlantske obale, ter mesta Washington, D.C., New York, Philadelphijo, na poti domov po Pennsylvaniji pa se ustavili pri župniku p. Jeromu v Johnstownu, nato nadaljevali pot skozi Cleveland ter se srečno vrnili domov. Ob slikah so obujali lepe spomine na prijetno potovanje, za kar so bili Gregorčiču vsi zelo hvaležni.

Zatem smo gledali na TV kanalu 10 našo — tudi lansko — vinsko trgatavo, ki jo je z narodnimi običaji in plesi po-

snela skupina tehničnega osebja iste TV postaje. Skupino je povabila in spored pripravila Biba Kralj-Bambičeva, ki je učiteljica baleta na Alverno Collegu. Biba je v razgovoru s predstavnicami in napovedovalko televizijske oddaje lepo pojasnjevala narodni običaj vinske trgatave in z njim združene plesne folklorne skupine, ter tako predstavila tudi domovino Slovencev, odkoder so mnogi prišli v Ameriko. Ga. Frangeš pa je v narodni noši na sporedu prikazala, kako se delajo flancati.

Bil je lep in privlačen spored, tako za ameriško kot slovensko občinstvo. Bibi in vsem sodelujočim lepe čestitke in zahvala. Želeti bi bilo še kaj več takih in podobnih predstav na ameriški televiziji.

Omenili bi radi pri tem še zadnjo Bibino odlično predstavo na Alverno Collegu 2. aprila, o kateri je napisal strokovno kritiko v AD pesnik in pisatelj B.P. Naslov prireditve je bil v angleščini: »Flowers of a Poet's Mind«. Posvečena je bila največjemu slovenskemu pesniku Francetu Prešernu.

Ocenjevalec oziroma kritik dostavlja na koncu: »Izabeli

(Bibi) Kralj moremo samo čestitati k temu izrednemu večeru in uspehu, v upanju, da bo poleg svojega poklicnega delovanja našla čas, da slovensko skupnost v Milwaukeeju obogati še za več podobnih večerov. Ob zaključku pa naj zapišemo še poziv drugim našim naselbinam, da povabijo ta izredni ansambel v svojo sredo. Ne bo jim žal.« Tako pravi na koncu kritik.

Spominski dan in proslava 40-letnice največje slovenske tragedije po končani svetovni vojni — beg pred gorečim pekлом brutalnega komunizma. Ob 11. dopoldne bo pri kapeli sv. maša z govorom in petjem, nato pa spored s posebnim govorom, recitacijo, pesmijo in besedo. Po sporedu bo kosilo, nato pa prijateljski razgovor v zelenem Parku. Vsi, prav vsi lepo vabljeni, domači in iz zunanjih mest!

Čestitke: G. in ge. Edi Kielu k zlati poroki, ki sta jo slovensko praznovala 28. aprila ob veliki udeležbi svojih sorodnikov in prijateljev!

(dalje na str. 5)

V globoki žalosti, vdani v božjo voljo, sporočamo znancem in prijateljem, da je na svojem domu nenadoma umrl naš ljubljani mož, oče, brat, stric, tast in stari ata

PETER JANČAR

Dragi pokojnik je bil rojen 28. junija 1914 v Lokavici v Sloveniji. Ležal je v Zak pogrebem zavodu na St. Clairju. Pogreb je bil 15. aprila 1985 s sv. mašo v cerkvi sv. Vida ob 10. uri dopoldne, nakar smo ga spremili na pokopališče Vseh vernih duš na Chardonu, kjer smo ga položili k večnemu počitku.

Naj ljubi Bog poplača častiti duhovščini za molitve v pogrebem zavodu, za pogrebno sv. mašo in spremstvo na pokopališče. Zahvaljujemo se častitemu župniku Božnarju za njegovo globoko pridigo v slovo, in pevcem za prekrasno petje med sv. mašo.

Bog plačaj vsem, ki ste prišli kropiti in moliti za pokoj njegove duše. Posebna zahvala Oltarnemu društvu in društvu Srca Jezusovega ter društvu Tabor za molitev pri krsti.

Bog plačaj vsem, ki so darovali za sv. maše, za krasno cvetje, in ga v tako velikem številu spremili na kraj večnega počitka. Zahvaljujemo se pogrebem zavodu Zak za izvrstno postrežbo. Bog plačaj gospej Julki Zalar in njenim pomočnicam za okusno pripravljeno kosilo ter vsem, ki so darovale pecivo. Zahvaljujemo vsem, ki so nam nudili pomoč v prvih, najtežjih urah. Prisrčna zahvala g. Pleškotu za ganljiv poslovilni govor ob grobu.

Dragi, nikdar pozabljeni mož, ata, stari ata, brat, stric in tast! Počivaj pri Bogu, kateremu si bil vse življenje zvest. Naj Ti Bog bogato poplača vso izkazano ljubezen in skrb, naj Te nagradi z večno srečo. Mi se Te pa bomo spominjali s hvaležnostjo v naših molitvah dokler nas Bog ne združi s Teboj!

Žalujoči: žena Minka, roj. Dolenc; sin Peter z družino; sin Frank z družino; brat Rev. Franc Jančar, Avstrija; sestre: Marija Šuman, Cleveland, Matilda Jančar v Sloveniji, Amalija Peklar, roj. Jančar, pokojna.

O, PREROK PA ZARES NISEM...

NEW YORK, N.Y. — Zadnja aprilska nedelja pri slovenskem sv. Cirilu na Osmi mi je to za trdno dopovedala. Vendar se še zmerom bojim, da bom kdaj pa kdaj v svoji kroniki zapadel napovedovalni skušnjavi. Imamo pač vsakovrstne skušnjave, ki se jim vdamo in pademo v ...

Kdor mojo njujorško kroniko bere, se bo spomnil, da sem zapisal tudi tole: v marcu in aprilu bo naša farna žetev. Zapadel sem prerokovanju, kar se je samo delno uresničilo. V tem prerokovanju sem bil malce predrzen. Za četrto aprilsko nedeljo, ki je bila namenjena obhajilni nedelji Jednotinih dveh društev: sv. Jožef in Marija Pomagaj, sem napovedal, da bo to po obisku slovenskega sv. Cirila na Osmi kar nekakšna »mala velika noč«.

Čeprav sem opazoval že nekaj let upadanje udeležencev obhajilnih nedelj, ko se še nista združili KSKJ društvu sv. Jožef, katerega predsednik je bil menda 40 let zgovorni Joco Žagar, in pa društvo sv. Ane, ki je imela agilno predsednico Jennie Tončič, sem letos pričakoval nekaj izrednega. Dobili so mladega tajnika in blagajnika Charlija Klezina.

Izgleda pa, da ta mladostna injekcija ni društvenega organizma nič poživela. Udeležba s strani članstva je bila letos še slabša kot prejšnja leta. Kot nepristranski opazovalec bi se upal zapisati, da je bila skorajda porazna. V cerkvi se je članstvo posedlo v klopi na desni, članice Marije Pomagaj pa na levi. In čeprav nisem štel, očitno mi je bilo, da je bila udeležba s strani Marije Pomagaj večja kot od strani sv. Jožefa, čeprav ima to društvo veliko več članov.

Zdi se mi, da so članice Marije Pomagaj veliko bolj povezane med seboj tudi osebno, prijateljsko, in da njihove seje dajo več v pogledu povezovalne družabnosti, ker danes uradna društvena dejavnost ne zadostuje več.

Spomnim se, ko sem pred 38 leti prišel iz očetnjave nazaj v rojstno deželo, so se člani sv. Jožefa zbirali vsak »weekend« v takoiimenovanem Slovenskem domu na Irving Avenue. Društva so imela zimske veselice, »beer parties«, piknike v poletju. Vsa ta aktivnost in družabnost je prenehala že kar pred precej leti. Zavarovalnost, ki ni pri Jednoti več sodobna, ni nekaj, kar bi članstvo vezalo v nekakšno živost. Opazujem, kako se naši ljudje vse bolj in bolj odtušujejo med seboj. Pa celo to mi postaja vse bolj in bolj očitno, da večino slovenska maša ob nedeljah sredi tega ogromnega mesta New Yorka ni nekaj, kar bi jih ob nedeljah vznemirjalo in pritegovalo v narodno skupnost.

In tako na četrto aprilsko nedeljo pri slovenskem sv. Cirilu na Osmi ni bilo moje napovedane »male velike noči«, ampak le malce bolj lepo obiskana nedelja. Takšna

je bila slika v cerkvi in takšna je bila v dvorani pri zajtrku po maši. In da nas ni bilo še nekaj nečlanov društev, bi bila slika še temnejša.

V dvorani ni bilo nič poživljajočega. Običajno predstavljanje društvenih funkcionarjev. Predsednik društva sv. Jožefa predstavi svoje, predsednica Marije Pomagaj pa svoje. Blagajnik pobira zavarovalnino-članarino. In spet gre vsak na svojo pot in svojo plat. Poživitve pa nobene.

Župnik oče Robert je v svojem pozdravnem govoru tudi omenjal našo 70-letnico, ki jo bomo slavili drugo leto. Povedal je, da bomo za to priliko v cerkvi dobili novo, veliko barvno okno, ki bo Baragovo okno. Baraga bo samo v barvnem oknu, dokler ne bo dosegel svetništva, da ga lahko postavimo tudi v oltar. Seveda, osebno bi imel raje Slomška, ki je s svojo pobožnostjo in narodno zavestjo reševal naš narod in našo zemljo. Baraga pa ni v vsej dobri nameri in pobožnosti rešil uboge ameriške Indijance, katerim je evropski belec-kristjan odvzel skorajda vse pravice, da so postali Indijanci brezpravni na svoji rodni zemlji.

No, tako smo se pri slovenskem sv. Cirilu poslovili spet od enega aprila in spet vstopili v cvetoči maj v naravi. Vendar ta cvetnost v naravi nič kaj ne vpliva na življenjskost naše narodne skupnosti na Njujorškem. Na prvo majsko nedeljo je bilo življenje pri našem sv. Cirilu še čisto nemajsko. Lahko bi rekel: takšno, kot smo ga vajeni, in takšno, ki ga živimo in vlečemo naprej, dokler bo šlo... To mi je tudi dokazoval naš farni dan zadnjo soboto, 11. maja.

Vendar na prvo majsko nedeljo smo imeli v cerkvi pri deseti maši nekaj naših najmlajših, ki so imeli pred mašo eno uro pouka v slovenskem jeziku. Leto je bila mala majska poživitev, katere je človek vesel. Upam — nič ne prerokujem —, da bo letošnje poletje ob nedeljah pri slovenskem sv. Cirilu bolj mladostno, ko bomo imeli v gosteh mladega frančiškana-semeniščnika. Upam, da bo on znal zvabiti mlade k slovenski cerkvi tudi v »pasjih dneh«, in da ga ne bodo mladi zvabili samo medse v naravo in pozabili, da smo dali denar v sklad za poživitev našega cerkveno-verskega in narodnega življenja na Njujorškem.

Seveda na prvo majsko nedeljo je imelo tudi farno društvo Najsvetejšega imena skupno obhajilo. Udeležba pičila. Po maši kofetek z žemljo s surovim maslom. Potem pa nam je dal, kot zmerom, oče Alojzij Jenko nekaj misli za naše premišljevanje. Zmerom skuša biti aktualen. Zato se je dotaknil tudi predsednikovega obiska Nemčije, ko vpada v obletnico poraza Hitlerja in njegovega zločinskega sistema. Navajal nam je knjigo mlade Judinje, ki je postala

samaritanka v Sovjetski zvezi za premagane Nemce, češ, saj to niso tisti, ki so morili in mučili moje ljudi in mene v taboriščih. Je to vsekakor problematično pranje moralne krivde. Letošnji obisk nemškega zastopstva v Hyde Parku na grobu Roosevelta nam je bolj zadovoljiva in bolj prepričljiva gesta.

Dalje je g. Jenko lepo nakazoval vzroke in vplive, ki pospešujejo razpad družine in nam prinašajo tudi stisko za duhovne poklice in nemirnost v duhovnih samih. Jaz bi dejal! stiska dveh pomembnih zakramentov!

Dan poprej smo imeli v mali Carnegie Hall nekaj slovenskega kulturnega utripa v slovanski skupnosti: Slavic Heritage Council of America, Inc. Menim, da to ne spada v mojo kroniko življenja pri slovenskem sv. Cirilu na Osmi. In bom raje o tem poročal v posebnem članku.

V tednu med prvo in drugo majsko nedeljo je našo narodno skupnost na Njujorškem spet obiskala — za nas huda nadležnica — smrt. Odpeljala nam je Ano Svet, ženo pokojnega splošno znanega in delovnega Slovence na Njujorškem, Toneta Sveta. Ana je bila tudi članica in odbornica njujorške Slovenske ženske zveze. Živela je v Ridgewoodu. Dolgo je bila vdova. Pred nekaj leti se je spet poročila in je v sredo, 8. maja, umrla kot Ana Male. V soboto smo jo pokopali. Bil sem pri pogrebni maši.

Popoldne in zvečer pa v dvorani, kjer je imela fara svoj dan. V zadnjem zapisu sem izrazil upanje — nisem prerokoval —, da bomo

Iz življenja Slovencev v Milwaukeeju

(nadaljevanje s 4. str.)

Zaslužnima članoma fare sv. Janeza in raznih društev, pri katerih še neutrudno delata, iskreno čestitamo!

Mlada članica Triglava in vztrajna sodelavka društvene plesne folklorne skupine, Katica Coffelt, je dosegla na milwauški univerzi (UWM) B.S. z odličnim redom. Pridni študentki iskreno čestitamo!

V posebnem dopisu bomo poročali o društvu Sv. Družine in namenu te dobrodelne organizacije z glavnim sedežem v Jolietu, katere duhovni vodja je p. Lovrenc Grom. (V današnjem AD je poročilo v angleščini, za katerega objavo je prosila Holy Family Society, op. ur.) Poročali bomo o treh mladih bogoslovcih, katere namen ima omenjena družba sv. Družine odnosno njen duhovni vodja dobiti sem, da se v počitnicah privadijo tukajšnjim razmeram in priučijo angleškega jezika. Torej več o tem v posebnem dopisu.

Lep pozdrav vsem želi

F. Rozina

dvorano napolnili. Pa je nismo do zmogljivosti. Ne vem, zakaj se nekateri nočejo zavedati farne in skupinske narodne dolžnosti, ko se imajo za vodeče, in ne pridejo v farno skupnost, ko župnik vabi vanjo trikrat na leto, da bi v skupnosti tudi to skupnost moralno in gmotno podprli.

Vendar uspeli smo kljub temu: moralno in gmotno. Hvala Bogu, našim zvestim faranom in srenjčanom ter delavcem: Juditi Prelog, Babnikovi družini in Zupanovim, pa še tistemu, ki naše ljudi vabi in jih prešteva.

Prihodnja bo tretja majska. V cerkvi Marijino kropanje, v dvorani pa prosvetna ura, posvečena našim materam — tudi tistim, ki ne znajo več jezika svojega porekla, in tistim, ki ga znajo, pa svojih otrok ne uče svojega materinega jezika...

S to nedeljo vsako leto se končuje na Osmi življenje, in potem, zdaj že veste iz mojega pisanja, sledi **pasjost**.

Letos bo le drugače. Naš duhovni vodja pri društvu Najsvetejšega imena, oče Alojzij Jenko je zbral prav njujorškega slovenskega sv. Cirila na Osmi, kjer bo z zahvalno mašo pel Bogu zahvalo, da ga je zbral in pustil že kar 50 let, da obdeluje, sadi in trebi trte v njegovem vinogradu. Upam, da bomo farani sv. Cirila pokazali, da smo vredni te časti!

Tone Osovnik

MALI OGLASI

HOUSE FOR SALE

by owner

3 bdrm. bungalow, vinyl siding, full basement. 75 ft. X 120 ft. Lot in Euclid, O. area. Off E. 200 St. Mid 40's 731-6907 after 6 p.m. (38-41)

Downtown Cafeteria

Grill Cook and Steam Table. Call for appt. — 861-0650. Benefits and 12 paid holidays a year. (38-41)

Linotype for Sale

Good condition. \$400 Call (216) 431-0628

Anton M. Lavrish

ATTORNEY-AT-LAW (Odvetnik)

Complete Legal Services Income Tax-Notary Public

18975 Villaview Road at Neff 692-1172

T.K. General Contractors, Inc.

Predelujemo kuhinje, kopalnice, delamo strehe, »driveways«, nove garaže in vsa potrebna gradbena dela na hišah ali poslovnih stavbah. Hiše barvamo zunaj in znotraj in tapeciramo. Zidamo tudi nove hiše in poslovne stavbe. — Vprašajte za brezplačen predračun! —

— 831-6430 —

Baby Sitter Needed

Reliable middle aged woman. Euclid Beach area. Must have own transportation. 531-8674. (x)

Hiše barvamo zunaj in znotraj Tapeciramo (We wallpaper)

Lastnik TONY KRISTAVNIK

Pokličite 831-6430

ali 423-4444 zvečer (X)

For Sale

By Owner

Beautiful 4 bdrm colonial. Carpeted. Rec room. Garage. Arrowhead off E. 185 St. 40's. Possible financing for qualified buyer. 481-2433 or eves. 531-8041. (40-43)

HOUSE FOR SALE

8 room house. One block from St. Vitus school \$21,900. Call 951-7544. (40-59)

FOR SALE

St. Christine's parish. Master bungalow. Quiet street. 3 bdrms. New kitchen. Fin. rec. rm. 481-7676. (40-43)

For Rent

4 clean rooms, up. St. Vitus & St. Andres area. No children. No pets. Call 391-0584. (40-41)

Slipcover Sewer Needed

Full time work. Power sewing machines. Apply bet. 8 and 3, Mon. thru Fri.

Eastern Slipcover Co.

589 E. 185 St.

Euclid, OH 44119

486-2310 (37-43)

IMMEDIATE OPENING!

Home Manager, Slovene Society Home (Recher Hall), Euclid, Ohio. Excellent salary & fringe benefits. Good working surroundings. Write Elmer Nachtigal, Sec'y., Slovene Society Home, 20713 Recher Ave., Euclid, OH 44119 or call 531-9309 (office) or 731-9284 (home) (39-42)

House for Sale — By Owner

1506 Larchmont Ave., East Cleveland. 3 bdrms. New garage. Move in cond. Must see to appreciate. Call between 6 & 9 p.m. - 486-8193. (39-40)

For Rent

Newly remodeled, 3 rooms down. St. Vitus area. No pets. Call after 5 p.m. 432-0806. (37-40)

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškovem mnenju koristne za našo skupnost.

MAJ

25. — Waterloo balinca klub priredi večerjo s plesom v SDD na Waterloo Rd.

26. — Slovenski spominski dan pod pokroviteljstvom prevz. škofa dr. Edwarda Pevca. Koncelebrirana sv. maša ob 3. uri pop. v St. John's Cathedral na 9. cesti v Clevelandu.

27. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Spominski dan proslavo.

JUNIJ

2. — Otvoritev Slovenske pristave.

15. in 16. — TABOR, Zveza DSPB poda na Orlovem vrhu Slovenske pristave proslavo 40-letnice umora slovenskih domobrancev, četnikov in civilnega prebivalstva.

Poročajte o društvenih in osebnih novicah v Ameriški Domovini!

23. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi prvi piknik.

29. in 30. — Vseslovensko romanje in romanje Slomškovega krožka iz Clevelanda.

JULIJ

7. — Piknik Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu na Slovenski pristavi.

12., 13. in 14. — Poletni festival pri Sv. Vidu.

17. — Euclidski upokojenski klub priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd., Kirtland.

21. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Misijonski piknik.

AVGUST

10. in 11. — Slovenski folkloristični inštitut priredi Folklorni festival na ADZ letovišču, Leroy, Ohio.

14. — Federacija slovenskih upokojenskih klubov priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd. v Kirtlandu. Igra Chuck Krivec.

18. — SKD Triglav, Milwaukee priredi drugi piknik.

24. — Balinarski krožek Slovenske pristave priredi piknik z večerjo na SP.

SEPTEMBER

15. — Vinska trgateg na Slovenski pristavi.

15. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi kosilo v šolskem auditoriju.

22. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

5. — Fantje na vasi priredijo koncert v SND na St. Clair Ave. Gostuje oktet Zvon iz Fairfielda. Začetek ob 7. zv. Igra Alpski sekstet.

6. — SKD Triglav, Milwaukee priredi vinsko trgateg.

6. — St. Clair Rifle Club priredi pečenje školjk na Lovski farmi.

19. — Tabor DSPB, Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

19. — Glasbena Matica poda koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clairju.

20. — Občni zbor Slovenske pristave.

27. — Slomškov krožek priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 popoldne.

NOVEMBER

2. — Štajerski klub ima martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

8., 9. in 10. — Jesenski festival pri Sv. Vidu.

9. — Belokranjski klub ima martinovanje v SND na St. Clair Ave., ki bo obenem 20-letnica kluba. Igrata orkestra Veseli Slovenci in Tone Klepec

17. — Slovensko ameriški kulturni svet priredi banket in program na čast Franku J. Lauschetu ob njegovi 90-letnici v SND na St. Clair Ave.

30. — Ameriška Dobrodrelna Zveza priredi banket ob 75. obletnici ustanovitve, v SND na St. Clair Ave.

DECEMBER

1. — Miklavževanje Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu ob 3. uri pop. v Šolski dvorani.

8. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

Poročna vabila—

Naša pisarna sprejema naročila za tiskana poročna vabila. Deležni boste 20-odstotnega popusta. Knjige s številnimi vzorci si lahko ogledate v naši pisarni.

IZ ŽIVLJENJA V SLOVENIJI

Na himalajski gori Jalung Kang se smrtno ponesrečil slovenski alpinist Borut Bergant

LJUBLJANA — Delo 6. maja poroča o smrti 31-letnega slovenskega alpinista Boruta Berganta, doma iz Tržiča. Bergant se je smrtno ponesrečil med sestopom z 8505 m visokega himalajskega vrha Jalung Kang v vzhodnem Nepal. Alpinist se je skupaj s 26-letnim Tomo Česnom povzpел na vrh Jalung Kanga po nepreplezani severni steni.

Poročilo se nadaljuje: »Člani slovenske himalajske alpinistične odprave »Jalung Kang 85« Borut Bergant in Tomo Česen sta krenila proti vrhu Jalung Kanga (8.505 m) iz četrtega višinskega tabora (8.100 m) ob zori 22. aprila. Po desetih urah plezanja sta dosegla vrh, kjer sta ostala približno pol ure in zasadila nanj nepalsko in slovensko zastavo.«

»Ko sta začela sestopati, je bazni tabor, v katerem so bili nekateri člani odprave, izgubil radijsko zvezo z Bergantom in Česnom. Drugi člani odprave so ponoči poskušali najti navedeno, ki se je vračala z vrha, vendar se jim to ni posrečilo.«

»Naslednje jutro je Česen prišel do tretjega višinskega tabora, kjer se je sestel z drugimi člani odprave. Česen je tedaj povedal, da je Bergant, ki je imel pri sebi »walkie-talkie«, padel, njegovega trupla pa ni mogel najti. Česen je bil prisiljen, da je šele ob zori nadaljeval sestop.«

»Člani odprave so takoj začeli iskati Bergantovo truplo, vendar brez uspeha. Vodja Tone Škarja je prekinil odpravo.«

In še podatki o ponesrečenju: »Borut Bergant je bil star 31 let, po poklicu učitelj telesne vzgoje v Tržiču, poročen in oče dvojčic. Bil je gorski reševalec in gorski vodnik. Opravil je okrog 450 vzponov. V domačih gorah je splezal večino težkih klasičnih smeri, med njimi zimsko ponovitev smeri Beleč-Zupan v Šitah in zimsko ponovitev Severnega stebra Vrtače. V tujih gorah je ponovil tri probleme Alp, nadalje Vio Fratelli v Piz Badile, plezal pa je tudi v ZDA: Diamond, Naked Edge in Devil's Tower. Sodeloval je tudi na številnih odpravah: Kavkaz 75, Gašerbrun 77, ZDA 78, Everest 79, Lotse 81 in Anapurna 83.«

Postojnska jama letos pripravljena na rekorden obisk

POSTOJNA — Turistični delavci v Postojni pričakujejo letos rekordno sezono. Ocenjujejo, da se bo v Postojnski jami zvrstilo 900.000 obiskovalcev.

Predstavniki Postojnske jame Miran Lapanja je dejal: »Poleg turističnega paketa, ki vključuje ogled Postojnske jame, Predjamskega gradu in piknik pri Erazmu, smo letos pripravili še nov paket z obiskom Rakovnega Škocjana in tamkajšnjega piknika. V sko-

raj vseh gostinsko-turističnih objektih smo končali redna vzdrževalna ali obnovitvena dela, zadnji dni maja pa bomo pri Postojnski jami odprli nekdanji Modrijanov mlin.«

Stroji v slovenski tekstilni industriji močno izrabljeni

LJUBLJANA — Slovenska tekstilna industrija je v zadnjih letih uspešno povečevala iz-

Ljubljana bo dobila novo porodišnico

LJUBLJANA — V soboto, 1. junija letos bodo nasproti stare ljubljanske porodišnice ob Štajmerjevi ulici položili temeljni kamen za novo porodišnico. Enaindvajset mesecev pozneje, 1. marca 1987 torej, naj bi bila ta zgradba postavljena, opremljena in urejena, že kakšen mesec pozneje pa naj bi v njej prijel na svet prvi novorojenček. Nova porodišnica bo stala po zdajšnjih izračunih poldrugo milijardo dinarjev (po trenutnem tečaju dinarja: \$6.000.000).

V Ljubljani sta bili včasih dve porodišnici, »rdeča« in mestna pri Jožefovi cerkvi. Zdaj mestne porodišnice ni več in je njene naloge prevzela stara porodišnica v rdeči hiši, osrednja slovenska ustanova na področju porodništva pa je postal porodni blok v ljubljanskem Kliničnem centru, moderno urejena inštitucija, v kateri zdravniki pomagajo pri tveganih nosečnostih in zdravijo njihove posledice.

V sodobnem porodnem bloku v Kliničnem centru se rodi letno približno 3000 otrok, v stari ljubljanski porodišnici, ki je največja taka ustanova v Sloveniji, pa kakšnih 4500 letno.

V vsej Sloveniji se zdaj vsako leto rodi približno 28.000 otrok, vendar je zadnji čas samo v Ljubljani vsako leto kakšnih dvesto porodov manj. V Ljubljani se je, na primer, leta 1979 rodilo približno 8000 otrok, lani le še 6900. V tej številki so zajeti otroci staršev vseh narodov in narodnosti, ki so se rodili v glavnem mestu Slovenije, med njimi pa je po grobih cenitvah otrok slovenskih staršev le dobra polovica, kar seveda pomeni, da slovenska nataliteta močno peša.

V porodnem bloku bo 16 porodnih postelj, v intenzivni terapiji 30 mest. Če bi vsaka ženska ostala v porodišnici pet dni, kot se dogaja zdaj, bi se lahko v novi porodišnici rodilo letno 10.000 otrok. Ker pa so

voz, pričakuje pa, da ga bo še naprej, čeprav so vlaganja v njeno posodobljanje minimalna. Zato ima 90-odstotno odpisanost strojev in se je s takšno odpisanostjo znašla na prvem mestu v državi.

Na splošnem združenju tekstilne industrije pravijo, da je obdobje do leta 1990 namenjeno modernizaciji panoge. Za to obdobje načrtujejo, da bodo na konvertibilne trge prodali za 1,5 milijarde dolarjev izdelkov, na klirinške pa 350 milijonov dolarjev. Za to bi morali zagotoviti z obeh trgov za 204 milijone dolarjev sodobne opreme in za 1050 milijonov dolarjev reprodukcijskega materiala. Pozitivna devizna razlika bi potem znašala 596 milijonov dolarjev.

zadnje čase tudi porodničarji — enako kot zdravniki drugih strok — vse bolj prepričani, naj bi ljudje ostali v bolnišnici čim krajši čas in bi se raje — in bolje — zdravili v domačem okolju, so v novi porodišnici še velike rezerve.

Nova ljubljanska porodišnica bo moderna, nekakšen bolniški hotel, vendar nikakor razkošna. Imela bo streho dvokapnico z naklonom 45 stopinj, čisto preprosto fasado in velika okna, zasteklena s trojnim termopan steklom. V štirinadstropni stavbi bodo imele porodnice visok standard hotelske oskrbe.

Kulturno stanovanje v tej hiši pa bo mogoče videti že na notranjem dvorišču, v atriju sredi velike črke U, ki jo bo sestavljalo poslopje. V delu atriju nad zaklonišči bodo namreč nasadili drevesa in grmičevje in posejali travo, medtem ko bo drugi del atrija delno tlakovan in delno urejen s koriti, v katerih bodo zasajene in posejane rastline. Poleti bo to del porodišnične veže, kjer se bodo »hotelski« gostje in njihovi obiskovalci sprehajali ali utrujeni sedli na klopi.

(Po Teleksu)

Izvoz SFRJ manjši v prvih štirih mesecih od lanskega

LJUBLJANA — Delo poroča 4. maja, da podatki kažejo, da bo jugoslovanski konvertibilni izvoz po prvih 4 mesecih letos precej manjši kot lani v istem obdobju. Tako naj bi SFRJ izvozila do 25. aprila na te trge za 4 odstotke manj kot v istem obdobju lani. Klirinški izvoz (v ZSSR, druge komunistične države in države z nekonvertibilno valuto, op. ur. AD) se je v istem obdobju povečal za 13%, celotni izvoz pa je bil za vsega 2 odstotka večja kot do 25. aprila lani.

Ameriška Domovina
je Vaš list!

Janez Rant

DOBRI LJUDJE

— Zgodba slovenske družine v ZDA —

IX. nadaljevanje

Boris je bil lep fant, vlju-
den, prijazen, lepega vedenja
in nič domišljav. Imel je fin
obraz in lepe plave lase. Bil je
bolj podoben veselemu turistu
kakor pa bojevitemu partiza-
nu.

Ko je srečal Katko, se ji je
poklonil in se predstavil. Ko
mu je ponudila roko, jo je po-
gledal globoko v oči in zašepet-
al: »Gospodična Katka, vi ste
pa res lepi. Še nikoli nisem sre-
čal tako lepega dekleta.« Za-
smejala se je in se mu zahvalila
za poklon.

Kadar sta bila sama, je go-
voril o njeni lepoti. Hvalil je
njene lase, njen ljubki obraz,
njeno postavo, njene noge.
Njeno telo je bilo dovršeno.
Če bi živela v Ljubljani, bi se
zanjo trgali slikarji in kiparji,
da bi jim bila za model, in
mladi pesniki bi o njeni lepoti
pisali pesmi.

Občutek je imela, da tega ni
govoril, da bi se ji laskal ali
hlivil, ampak zato ker je zares
občudoval njeno lepoto. Bil je
naraven fant, na katerem ni
bilo nič narejenega... Tako ji
Peter ni nikoli govoril!... V za-
četku ji je bilo njegovo hvali-
sanje zoperno, ko pa je spo-
znala, da je naravno, ji je za-
čelo prijati. Začela je bolj pa-
ziti na svojo zunanost!

Kadar so bili navzoči doma-
či, je bil Boris vzor dostojne-
ga, olikanega fanta. Nikoli se
ni spozabil niti v besedi niti de-
janju. Zato ni nikdo nič slutil.
Nekoč je hvalil njene bele
zobe in sočne ustnice.

»Vendar jim nekaj manj-
ka,« je dodal.

»Kaj pa?« ga je radovedno
vprašala Katka.

Stopil je k njej, jo objel
okoli ramen, jo poljubil na
usta in dahnil »Tolek«. Predno
se je zavedla, jo je zopet stra-

šno poljubil in pritegnil k sebi.
Zagrizel se je v njena usta in
začutila je svoj jezik v njego-
vih ustih. Tresla se je od oma-
me. Hipoma se je zavedla, ga
porinila od sebe in odšla.

17.

Več dni ni govorila z njim.

Očitata si je, da ni delala
prav, pa si zopet dopovedova-
la, da ni nič naredila. Očitata
si je, da ni bila verna Petru, pa
si zopet dopovedovala, da se
mu ni v nobeni stvari izneveri-
la. Po več dneh ji je bilo žal,
zakaj mu ni pustila, da bi jo
poljubil do konca, zakaj ga je
pahnila od sebe sredi najlepše
naslade. Še nikoli ni slišala, da
bi bil poljub nekaj nedovolje-
nega.

Začeli so govoriti o nemški
ofenzivi. Brigada je dobila na-
log; da se umakne za Blegoš.

Ko sta bila sama v kuhinji,
ji je rekel Boris:

»Posloviti se moram. Jutri
gremo naprej. Kdove, če se
bova še kdaj videla. Katka,
daj mi samo še en poljub za
slovo, daj da te objamem, saj
je to morda zadnjič.«

Ni se branila. Objel jo je in
poljubil. Zdaj ga ne bo preki-
nila kakor zadnjič. Prijela ga
je z eno roko za glavo, z drugo
se mu je obesila okoli vratu.
Pritisnila ga je k sebi in mu
vračala poljube. Vsa se je pre-
dala omami. Tudi ko je čutila
njegovo desno roko na svojih
levih prsih, se ni branila. Te-
sneje se je privila k njemu, ko
je božal njena prsa. Neka ne-
poznana sladkost je šla po nje-
nem telesu...

Zaškripalo je na veži. Ne-
kdo je prihajal. Izvila se mu je
iz objema. Kdo ve, če bi to sto-
rila sama od sebe?

Kljub temu ni šla gledat za
njim, ko je odhajal. Bila je ču-

dno vesela, da je šel. Bala se je
njegovih objemov, bala se je,
da se mu ne bo mogla upirati.
Bila pa je tudi čudno zalostna.
Zdaj je ne bo nikdo miloval...

18.

Za Božič so se vrnili. Vrnil
se je tudi Boris. Bil je ves
kosmat in shujšal je. Veselo je
pozdravil domače, zbrane v
hiši. Ko je dal Katki roko, jo
je pogledal globoko v oči.
Zdela se mu je lepša. Kakor
vila iz pravljice dežele!

Malo pred vojno je dal oče
instalirati v gornjem nadstrop-
ju kopalnico s kadjo in prho.
Pred svojim odhodom se je
Boris vsak dan umival na vod-
njaku za hlevom. V zimi tega
ni mogel storiti. Prosil je
mamo, da bi mu dovolila, da
gre v kopalnico:

»Ves smrdim od partizanšč-
ne. Odkar sem odšel, se še ni-
sem pošteno umil. Vse me
srbi. Sam sebi se studim.«

Boris se je okopal, obril,
oblekel sveže perilo in prišel v
hišo svež in kakor preroben.

Povabili so ga k večerji. Ko
so šli drugi po poslih, se je
nagnil h Katki, jo prijel za
roko in rekel:

»Vse dni sem mislil nate.
Vsako noč sem sanjal o tebi.
Zaradi tebe se spleča živeti.
Zakaj se ljudje sovražijo in
pobijajo! Jaz tega ne razu-
mem! Zakaj se ne morejo lju-
biti, kakor se ljubiva midva!«

Nič mu ni odgovorila, če-
prav je čutila, da jo neka
močna sila vleče k njemu.
Spomnila se je Petra, ki na tu-
jem trpi in sanja o njej, a ona
uživa tukaj v objemu drugega
fanta.

Ko je vstala od mize, da gre
pomagat mami v kuhinjo, jo
je potegnil k sebi, a se mu je iz-
trgala. Toda listek, ki ji ga je
stisnil v roko, je obdržala in
potisnila v nedrje.

Nestrpno je čakala, da bo
sama. Radovednost jo je
gnala, da je s praznim izgo-
vorom šla v svojo sobo. Na listu
je brala:

*Moji ljubi Katki, najlepši
zvezdici mojih temnih dni,
Prekrasna gorska rožica,
ostani moja ljubica!
Tesno, tesno me okleni,
usta svoja v moja deni!
Popeljal te bom v mesto
belo,
Ljubljano belo in veselo.
Tam se bova ljubila
in ves svet pozabila.*

Srce ji je trepetalo. Torej jo
ljubi! Čutila je, da ga ima
rada, morda celo preveč. Po to
še ni ljubezen! Zakaj je prišel
Peter prej kakor Boris!

Izogibala se ga je. Gledala
je, da ni bila nikoli sama z
njim. Bala se je njegovih obje-
mov in poljubov, ker je vede-
la, da jo omamijo in zlomijo
vsako voljo.

Kadar ga je pogledala v oči,
je videla v njih toliko žalosti in
hrepenenja! Vsiljiv pa ni bil.
Lovil je njeno roko in če jo je
ujel, jo je poljubil in tiho pro-
sil: »Zakaj me ne maraš?«
Smilil se ji je.

Po mučnih tednih oklevanja
si je končno dopovedala, da ne
bo narobe, če ga v zahvalo za

Holy Family Society asks help in bringing Franciscan students here

The Holy Family Society (Društvo Svete Družine) of the U.S.A., with headquarters located in Joliet, Illinois, was founded over 70 years ago by Slovene Catholic laypeople. Some of the most important guidelines they established were that their Society should enable all members to have a deep dedication to the Catholic Church, home and family. They wanted activities in which the members could socialize plus be provided with insurance at a reasonable cost. Finally, they insisted that the membership be united in a deep dedica- tion to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph. These wonderful, dedicated, Catholic Slovenes worked very hard and their Society grew rapidly and prospered and now is operating in many states of our country.

The Spiritual Director of the Society is Father Lawrence Grom, O.F.M., pastor of St. John the Evangelist parish in Greenfield, Wisconsin.

The Society has always supported by prayer and deed vocations to the priesthood and religious life. This year, at the March meeting of the supreme board, it was decided to act on a proposal from Father Lawrence. This latest activity would be to support the program of summer education in the English language of Franciscan students from Slovenia. Besides learning English, the young friars would live in parishes directed by the Lemont Slovene Franciscans to learn more about this country's culture and church activities with the idea that when the students are ordained to the priesthood they would volunteer to minister in parishes with Slovene background in this country.

This summer of 1985 will find young Franciscans from Slovenia in St. Joseph parish, Joliet, Illinois; St. Cyril's, New York City; St. John the Evangelist, Greenfield, Wisconsin. Another young Franciscan, ordained 4 years ago, will be assigned to help at St. Stephen parish, Chicago, Illinois and with pilgrimages at Lemont, Illinois.

The Holy Family Society has established a fund, to be administered and directed by Father Lawrence, that will help cover the expenses of transportation from Slovenia of these young Friars, plus other costs involved in the program.

Father Lawrence and the Society hope that what they are beginning this summer will draw the support, interest and cooperation of other organizations in the U.S.A. Groups such as the K.S.K.J., the S.W.U., and other smaller organizations could help by contributing to the existing fund or developing their own.

The vocation crisis in our country and the world will not be solved by sitting back and wishing the problems would go away; the enthusiastic support of the laity and sponsoring Catholic organizations is needed together with constant prayer for "more workers in the vineyard of the Lord".

njegovo ljubezen poljubi.

Ko sta bila sama, se ga je
oklenila okoli vratu, ga polju-
bila na usta in zašepetala:

»Tesno, tesno me okleni,
usta svoja v moja deni!«

Tesno jo je objel in strastno
poljubil prav tako, kakor je
napisal v pesmi. Privila se je k
njemu in se predala njegovim
poljubom. Pozabila je svet, ki
jo je obdajal...

Koraki na stopnicah so ju
zdrabili iz omotice. Ko je je
spustil iz objema, ji je zašepet-
al: »Katka, moja zlata Katka!
Kako te ljubim!« Bila je že na
tem, da mu odgovori: »In jaz
tebe, moj sladki Boris!« a se je
v zadnjem hipu premislila. To
bi bilo preveč!

In zopet so drugi prekinili
njuno ljubimkanje. In če ga ne
bi? Kje bi se ustavila? Zavest
krivde jo je preganjala.

19.

Peter je pisal, da se ne bo vr-
nil. Odvezal jo je obljube
večne ljubezni in zvestobe.
Bogve, če bo kdaj mogla za
njim! Pobegniti ne bo mogla.
Kaj takega naj nikoli ne tvega!
Hudo mu je, srce mu krvavi,
moli zanjo! Ko bi ji mogel vse
povedati, bi ga razumela.
Tako pa, Bog naj čuva nad
njo...

Ni ga mogla razumeti. Vsi
so ga hvalili, koliko je storil za
pokret, ker jih je pravočasno
obvestil o napadu. V domo-
brance ni hotel, Nemcem ni ni-
česar izdal. In zdaj ga ne bo?
Saj sta skoraj preživela nem-
sko okupacijo. Zakaj ne bi
mogla živeti pod partizani?
Čista, resnična ljubezen preži-
vi vse režime. V težkih časih
sta se vzljubila, v težkih časih
bi živela v ljubezni naprej. O,
kako se je varala o Petru! Ne-
bo mu odgovorila! Kaj naj mu
piše?

Jokala je in se jezila. Nekaj
dni je hodila okoli in za delom
kakor v omotici. Bila je bolna,
bolna na srcu...

Medtem je zbolela mama in
nato še brat. Zdravnika ni bilo
v bližini. V Loko se niso upali
iti. Oče se je preselil v njeno
sobo, ona pa k mami, da je
mogla biti tudi ponoči pri njej.
Imela je polne roke dela, pa
tudi več prilike, da je bila
sama z Borisom. Dovolila je,
da jo je poljubil, a objeti se
mu ni pustila. Videl je njeno
skrb, čutil je z njo, in se je
uklonil njeni volji. Bil je dober
fant.

Neki večer ji je stisnil v roke
listek, s katerega je v samoti
svoje sobice prečitela tole:

UP TO DATE: JOSEF'S
Elegance
New Look's 85

We Listen

5235 Wilson Mills Road
Richmond Hts., Ohio 44143
461-8544 461-8545

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Nesposobnost bengalskih služabnikov in delavcev sploh bi pripisoval njih neukosti, siromaštvu in tudi gospodarsko-družabnemu sistemu. Razbilo se je steklo v oknu, katero se ni odpiralo. Poklical sem mojstra in prišli so trije: rokodelec, njegov nadzornik in mojster sam, pa brez orodja.

Delavec se je prizadeval, nadzornika sta ga opazovala, jaz pa vse tri. Kladiva ni držal pri ročaju, temveč pri glavi in nerodno potrkaval. Kazal sem mu, kako držati orodje, če hoče, da bo udarjanje uspešno. Mojster in nadzornik sta gledala, rokodelec pa je nadaljeval po svoje. Ves popoldan so se mučili z opravo, ki bi ga zahodni delavec izvršil v pol ure.

Dasi sem vedel, sem vprašal, zakaj so potrebni trije, delavec pod nadzorstvom dveh. Po starem običaju njih ceha mora rokodelca, pa naj bo opravek še tako preprost, nadzorovati drugi; mojster pa je prišel v posebno uslugo, da nadzoruje oba.

Isto sem videl drugod, npr. pri žaganju desk. Žag na vodo ali druge gonilne sile ne poznajo, hlode zrežejo v deske na roko. V trgu Comilla, kjer sem bil na obisku pri dolgoletnem prijatelju župniku Kennercku, sem opazoval te vrste industrijo.

Hlude so imeli zložene na visokem podu. Vsakega sta žagala dva, eden spodaj, ves pokrit z žagovino, drugi od zgoraj; ta je vlekel orodje navzgor, drugi navzdol. Bila je cela vrsta teh parov žagarjev in nad vsako je bil paznik; med pazniki pa še drugi nadzorniki. Delo je šlo po polževo navzlic glasnemu priganjanju.

Po starinskih običajih kast, katere je mohamedansko prebivalstvo podedovalo od Indijcev, je pod častjo paznikov in nadzornikov prijati za orodje in delati. Za višje kaste se pač ročno delo ne spodobi. Čistilci kanalov in stranišč, na primer, so kasta svoje vrste in najbolj poniževalna in zaničevana.

O tem sem se osebno prepričal. Vlada mi je v letu mojega samovanja v vili dodelila šest policajev, katere sem namestil v dovolj obsežnem poslopju v ozadju. Poleg poslopja je stalo moderno stranišče za služinčad.

Možakarji so imeli to čudno mohamedansko navado, da so se po izpuščenju vode obrisali s kamenčkom. Po opravi se metalo kamenčke v porcelanasto stranišče. Dopovedati, da tega ne smejo delati, ker se stranišče zamaši, ni nič izdalo.

V vlažni vročini se je razširil strašen smrad, ki je napolnil celo vilo in okolico. Stranišče so mi policaji s kamenčki zamašili, da se je gnoj pretakal in izlival na vrt.

Vrtnarju (reče se mu »mali«) sem dejal, naj odmakne cementni pokrov nad greznico in očisti. Nič ni odvrnil, le neverjetno je zijal. Ponudil sem mu zato deset dolarjev; nisem dvomil, da bo opravek rad izvršil. Bil je zelo siromašen s sedmimi otroki, da je vsak zaslužek nujno potreboval.

Ne, kar zbegano me je gledal in pobegnil ter se ni prikazal ves teden. Nisem vedel, da je revež iz višje kaste in da mu

DOBRI LJUDJE

(nadaljevanje s 7. str.)

*Kaj si žalostna, deklica moja,
kaj ti teži tvoje mlado srce?
Bodi vesela, ljubica moja,
moja ljubezen le tebi gori!
Poljubi me, tesno me okleni,
privij k meni svoje mlado telo!*

*V mojem objemu vse se pozabi,
kar hudo je bilo in kar še bo.*

Zdaj je verjela, da jo Boris res ljubi.

Neko noč je bilo mami slabo. Katka je ogrnila nočno haljo in šla v kuhinjo, da ji skuha čaj. Ko je pripravljala ogenj, je čutila, da je nekdo za njo. Ni se obrnila, ker je vedela, da je Boris.

Objel jo je. Med poljubi ji je povedal, da ni mogel spati. Ker je vrata svoje sobe samo priprl, jo je slišal iti v kuhinjo. Skrbelo ga je, kaj je z njo. Naj mu ne zameri! Samo objel jo bo in poljubil. Ljubi jo! Zakaj mu ne pove, kaj jo tako teži! Ali se je mami bolezen poslabšala?

Jokala je. Krčevit jok je stresal njeno telo. V njegovem objemu je drgetala. Šele zdaj je videl, da je bila pod haljo gola. Poljubil jo je in ji zapel haljo. Pustil je, da se je v njegovem objemu izjokala. Gladil jo je po laseh in poljuboval solze iz njenega lica.

Voda za čaj je že davno vrela. Dolila je vode, počakala, da je zopet vrelo in napravila čaj. Nato je stopila k Borisu, ga poljubila in rekla:

»Boris, ti si moja edina ljubezen! Ljubim te iz vse duše. Zdaj pa pojdi spat!«

Ginjen in prevzet ji je voščil lahko noč in dodal: »Umiri se, sladko spi, moje ljubo dekle!«

(dalje prihodnji torek)

je bila ponudba, očistiti stranišče grdo ponižanje. Mučno mi je bilo iskati delavca iz nižje kaste, zato sem sem s železnim drogrom odmaknil cementni pokrov nad greznico in kanal očistil vpricho stražarjev in obilice radovednežev. Svojim očem niso mogli verjeti, da ameriški sahib (gospod) in policijski nadzornik poleg tega vrši opravilo, ki pripada le najnižji kasti harižanov.

Na univerzi v Čitagongu sem bil deležen glušičih protestov, ko sem omenil taka opravila. Načelnik policije je povabil k naši večerji predsednika univerze. Ta me je med razgovorom naprosil, da bi profesorjem in dijaštvu naslednjega dne predaval o visokem šolstvu v Ameriki.

Po govoru so bila številna vprašanja, vmes mnogo zbadljivih, ker je tudi nje že dosegla propaganda proti Ameriki. Med drugim je eden vprašal, kako morejo dijaki nepremožnih staršev plačevati šolnino.

»Mnogi se sami vzdržujejo z delom,« sem odgovoril. »S kakšnim delom?« je bilo surovo izgovorjeno nadaljnje vprašanje. »Kakršno koli dijak dobi ali je zanj sposoben: pomoč v uradu in knjižnicah, negovanje šolskega parka, čiščenje učnih sob, hodnikov, stranišč, kakorkoli morejo zaslužiti.«

Nastal je vrišč po vsej veliki dvorani. Razlegale so se psovke, da jim lažem. Predsednik, velik in močan, je kriččega dijaka v ozadju pograbil, ga dvignil in treščil skozi okno. Ko so se nekoliko umirili, sem poklical enega iz ozadja, naj pristopi, da se mirno pogovorimo.

Vse je utihnilo. Razburjena mladeniča sem mirno vprašal, zakaj je čiščenje stranišč sramotno. »To je sramoten posel, samo za harižane. Dijaki niso harižani,« je skoro zavpil.

Pojasnjeval sem glasno, da bi vsi slišali in razumeli, da ni

in ne sme biti sramote v nobenem poštenem delu in da mora pasti sramota le na človeka, ki iz predsodkov noče opravljati poštenega in potrebnega dela.

Ne vem, koliko prisotnih sem prepričal, da je vsako delo častivredno, ko služi človeštvu. Precej jih je prišlo, da se mi zahvalijo, več dijakov kot profesorjev, predsednik sam pa se mi je ganjen zahvaljeval in prosil, da bi še prišel in jim govoril.

Nekega petka popoldne sva se z Nado sprehajala po vrtovih med veličastnimi zgradbami univerze Ražšahi. Pred glavno palačo starodavnega indoarabskega sloga v pravljici krasoti je posedala množica dijakov v prazničnih oblačilih. Petek je pač njih teden-ski praznik.

(nadaljevanje prihodnji torek)

Pan Am povečuje usluge v Jugoslavijo.

Zagreb
Sedaj dnevna usluga
\$466⁵⁰ Vsaka smer.

Dubrovnik
Sedaj 5 krat tedensko
\$481⁵⁰ Vsaka smer.

Nova usluga!
Beograd
5 krat tedensko
\$466⁵⁰ Vsaka smer.

Edina letalska linija
ZD v Jugoslavijo. Še bolj
prikladna za obisk družine
in prijateljev v domovini.

Pan Am s ponosom objavlja svojo
najnovejšo uslugo do Beograda, kakor tudi
povečanje naših poletov do Dubrovnika in
Zagreba.

Mi razumemo, koliko vam pomeni obisk
domovine. In z našimi 57-letnimi svetovnimi
izkušnjami, Pan Am ve bolje nego kdorkoli, kako boste
pričeli vaše potovanje.

Edino Pan Am poleti edino s
747 preko Atlantika.

Uzivali boste udobnost na velikem, prostornem Pan Am 747.
In Pan Am vam pripravi polet kolikor le mogoče prikladen, z eno
karto, z enim pregledom in z eno zahtevo prtljage na celi poti.
Torej, če planirate obisk ljubljenih sorodnikov in
prijateljev—ali samo preživeti praznike, katere ste si
obljubili sebi—potem zagotovo izberite Pan Am. Za
rezervacije in informacije pokličite svojega
potovalnega agenta ali Pan Am.

Pan Am. Nedostižno iskustvo.

Nakup se zahteva 21 dni vnaprej. Voznina in vozni red se lahko spremenita brez predhodnega obvestila. Konecdebenke doplačilne in odpovedne globe veljajo.